

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 109/2021-73

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 26/2019 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 7 Co 26/2019 112 z 27. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti [REDACTED], a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 26/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“) a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 26/2019-112 z 27. februára 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľky sú žalovanými v konaní o zriadenie práva prechodu vedenom na Okresnom súde Námestovo (ďalej len „okresný súd“). V tomto konaní navrhol žalobca nariadiť neodkladné opatrenie. Žalobca vo svojom návrhu tvrdil, že žalované mu znemožnili prístup ku jeho rekreačnej chate a že ho nútili k uzatvoreniu nájomnej zmluvy pod hrozbou uzatvorenia železnej rampy, ktorou by mu znemožnili jediný prístup k jeho chate. Sťažovateľky zdôraznili, že žalobca má k svojej rekreačnej chate inú prístupovú cestu, ktorá vedie súvisle od cestnej komunikácie až k jeho chate, žalobca ju aktívne využíva a túto skutočnosť podložili aj dôkazmi, s ktorými oboznámili krajský súd. Návrh žalobcu bol okresným súdom zamietnutý. Krajský súd však o odvolaní žalobcu rozhodol napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu zmenil a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel.

3. Sťažovateľky namietajú, že uznesenie krajského súdu je arbitrárne, nepreskúmateľné, nedôvodné a vôbec nenachádza oporu v skutočnostiach prezentovaných žalobcom v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a v odvolaní žalobcu.

Sťažovateľky sú toho názoru, že okresný súd vyvodil správny právny záver, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, keďže nie sú splnené podmienky osvedčujúce dôvodnosť jeho nariadenia. Sťažovateľky uvádzajú, že tvrdenia žalobcu sú nepravdivé, zavádzajúce a účelové. Podľa sťažovateľiek krajský súd vôbec nezohľadnil ich skutkové a právne tvrdenia a poukázali na to, že nariadenie neodkladného opatrenia je v značnom nepomere s výkonom ich vlastníckeho práva a neprímerane obmedzuje jeho výkon.

4. Sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní, zruší napadnuté uznesenie krajského súdu, vec vráti na ďalšie konanie a prizná im náhradu trov konania.

II.

5. Krajský súd okrem odvolacích dôvodov stručne opísal skutkový stav a v záverečných bodoch napadnutého uznesenia uviedol dôvod, prečo zmenil uznesenie okresného súdu tak, že návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Krajský súd vyhodnotil, že záver okresného súdu, ktorý dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že žalobca neosvedčil okolnosti opodstatnenosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na základe ním predložených dôkazov a tvrdení tak, ako boli vyhodnotené v bodoch 16 –19 uznesenia okresného súdu, nie je správny. Krajský súd dospel k záveru, že vhodnosť a účelnosť nariadenia neodkladného opatrenia je potrebné posudzovať vzhľadom na existenciu sporného právneho vzťahu, v rámci ktorého sa žalobca domáha ochrany práv na základe podanej žaloby vo veci samej. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že už na základe podanej žaloby a legitímneho očakávania žalobcu, že má uvedené právo prechodu a prejazdu, je možné odvodzovať aj dočasné priznanie týchto práv až do času rozhodnutia vo veci samej. Do času, kým o tomto práve nebude súdom rozhodnuté, nie je v rozpore s čl. 20 ods. 1 ústavy, aby takéto právo do právoplatného skončenia konania bolo priznané. Z predloženého potvrdenia obce Oravský Biely Potok tiež vyplýva, že pozemky

vo vlastníctve žalovaných slúžili ako prístupová komunikácia k rekreačným chatám. Znamená to, že nariadenie neodkladného opatrenia nie je taký zásah do vlastníckeho práva, ktorý by žalovaných neprimerane obmedzil. Žalované neuviedli žiadne relevantné skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné vyvodiť, že vykonávanie práva na základe neodkladného opatrenia v spôsobe dočasného prechodu a prejazdu cez pozemky žalovaných by bolo v značnom nepomere s ich výkonom vlastníckeho práva.

6. Krajský súd vo svojom uznesení ďalej uvádza, že žalobca tvrdí, že prístup k jeho chate je možný len cez pozemky žalovaných, avšak žalované namietajú, že prístup k rekreačnej chate žalobcu je dobre možný cez iné pozemky. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd dodal, že v štádiu rozhodovania o nariadení neodkladného opatrenia, ktorého účelom je rýchla a účinná ochrana dotknutých práv strán sporu, nie je daná možnosť posúdiť reálnosť novej prístupovej cesty žalobcu cez tvrdené parcely a tieto tvrdené skutočnosti sa stanú predmetom dokazovania súdu vo veci samej.

III.

7. Posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti pristupuje k preskúmvaniu sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením, zdržanlivo, vychádzajúc z názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú neodkladné opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

8. V konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (IV. ÚS 136/2014).

9. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je náležite zdôvodnené, keďže obsahuje jasné skutkové a právne závery. Závery napadnutého rozhodnutia nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

10. Skutočnosť, že sťažovateľky sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Za protiústavné možno považovať len tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Ústavný súd už v minulosti judikoval, že zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach môže iba za predpokladu, že by takýmto rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu majúci charakter svojvôle (obdobne III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07). Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľkami namietané rozhodnutie krajského súdu takéto známky zjavnej svojvôle nejaví, pretože jeho závery vychádzajú z logickej úvahy opierajúcej sa o dostatočne náležité odôvodnenie, čo opodstatňuje odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť.

12. Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľiek, s ktorými sa nestotožnil, a preto zmenil uznesenie súdu prvej inštancie s tým, že povinnosť ním uložená bude trvať do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej vedenej na okresnom súde. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

13. Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi postupom krajského súdu v napadnutom konaní a obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktorého vyslovenia porušenia sa sťažovateľky domáhajú, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí relevantnej časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu